

یکی دیگر از بخش های مهم مباحث جاری در حسابداری ، به نام حسابداری معاملات ارزی . هنگامی که یک معامله ارزی انجام می شود ، از نرخ روز ارز در تاریخ انجام معامله برای ثبت آن استفاده می شود به عنوان مثال فرض کنید شرکت پرشین در اول شهریور ماه ۱۳۸۸ ماشین آلمانی را به مبلغ ۵۰۰,۰۰۰ یورو از کشور آلمان خریداری کرده است .

نرخ یورو در این تاریخ ۱۲,۱۰۰ ریال می باشد. بدین ترتیب شرکت پرشین این خرید را اینطور ثبت می کند : ماشین آلات ۶۰۵۰ (بدهکار) و حسابهای پرداختنی ارزی (یورو) ۶۰۵۰ (بستانکار) .

در صورتی که بدهی مورد نظر تا پایان سال مالی تسویه نشود ، باید به نرخ ارز در تاریخ ترازنامه مجدداً تسعیر گردد و سود و زیان حاصل از تسعیر ارز نیز شناسایی گردد. دو روش حسابداری برای شناسایی سود و زیان ناشی از تسعیر ارز وجود دارد :

- روش یک معامله ای
- روش دو معامله ای

روش یک معامله ای : در این روش معامله ارزی به عنوان یک معامله واحد در نظر گرفته می شود .
به عنوان مثال شرکت آلفا زمانی که نرخ روز تسعیر هر یورو ۹۲/۰۰ دلار است کالای ۱ میلیون یورویی را
به شرکت آلمانی بفروشد .

چنانچه و جه در تاریخ فروش دریافت شود ، شرکت آلفا بابت ۱ میلیون یورو ، مبلغ ۹۲۰,۰۰۰ دلار دریافت
و به عنوان درآمد فروش شناسایی خواهد کرد. ولی چنانچه شرکت آلفا برای تسویه ی وجه مهلتی ۳۰
روزه به خریدار آلمانی داده باشد و در پایان مهلت مقرر هر یورو معادل ۹۰/۰۰ دلار باشد، شرکت آلفا
تنها ۹۰۰,۰۰۰ دلار دریافت خواهد داشت. روش یک معامله ای بیان می دارد که نوسانات نرخ ارز در
فاصله زمانی بین فروش تا تاریخ تسویه باید به ترتیب زیر شناسایی شود :

فروش ۲۰,۰۰۰ (بهکار) حسابهای دریافتنی (یورو) بستانکار ، همانطور که ملاحظه می کنید ثبت اولیه
تاریخ انجام معامله ارزی تعدیل شد. انتقاداتی که بر این روش وارد شده است این است این واقعیت را
نادیده می گیرد که شرکت آلفا در صورت دریافت وجه در تاریخ فروش می توانست به جای
۹۰۰,۰۰۰ دلار ، ۹۲۰,۰۰۰ دلار دریافت کند .

در واقع شرکت بابت لغت ارزش یورو در طول ۳۰ روز ، متحمل زیانی معادل ۲۰,۰۰۰ دلار شده که در
این روش انعکاسی از آن در حسابها داده نمی شود . هیئت استانداردهای حسابداری مالی این روش
را رد کرده است .

روش دو معامله ای : تفاوت های ناشی از تسویه یا تسعیر اقلام پولی ارزی واحد تجاری به نرخ هایی که
در ثبت اولیه یا در تسعیر این اقلام در صورت های مالی دوره قبل به کار رفته است ، باید به عنوان
درآمد یا هزینه دوره وقوع شناسایی شود . طبق این روش فروش صادراتی و وجوه نقد وصولی آن دو
رویداد مستقل از هم تلقی می شوند. بنابراین شرکت آلفا باید فروش را به نرخ روز ارز در تاریخ فروش
ثبت کند و از آن تاریخ به بعد دیگر حساب فروش را تغییری ندهد .

هرگونه تفاوت بین تعداد دلارهایی که می توانست در تاریخ فروش دریافت شود با تعدادی که عملاً در

۳۰ روز بعد دریافت خواهد شد ناشی از نویسانات نرخ ارز بوده که باید به حساب سود یا زیان ارزمنظور شده و در بخشی مجزا از حساب فروش در صورت سود و زیان شرکت گزارش شود.